

Justiits- ja Digiministeerium
info@just.ee

Teie 09.12.2025

nr 1-16/9866-1

Meie 31.12.2025

nr 1-12/1293-2

Eesti digiühiskonna arengukava 2035 eelnõu kooskõlastamine

Tunnustame „Eesti digiühiskonna arengukava aastani 2035“ eelnõu keskendumist kõige olulisemale ning selle selget ülesehitust.

Kooskõlastame „Eesti digiühiskonna arengukava aastani 2035“ eelnõu (edaspidi arengukava) järgmiste märkustega, mille arvestamist palume kaaluda.

1. Arengukava algsosas on toodud põhimõtete all eesti keele ja kultuuri elujõu tagamine digiruumis, kuid vastava põhimõtte rakendamiseks vajalikke tegevusi või suundi edasises arengukava tekstis välja ei tooda (v.a. keeletehnoloogiate all). Teeme ettepaneku tuua vastavad seosed eesti kultuuri elujõu tagamisega välja arengukava peatükis „Koostöö teiste valdkondadega“, kuhu palume lisada Kultuuriministeeriumiga koostöös elluviidavad järgmised võtmesuunad:
  - Kultuuri kättesaadavus - arendame kultuuri kättesaadavust läbi digitaalsete lahenduste. Tegevus on vajalik, kuna kultuuri kättesaadavus eri sihtgruppide ja valdkondade lõikes ning regionaalselt on piiratud, seega kultuurielus osalemise võimaluste mitmekesisus ja maht sõltub paljuski inimeste elukohast, vanusest, keeleoskusest ning sotsiaalmajanduslikest võimalustest.
  - Kultuuripärandi digiteerimine - jätkame kultuuripärandi massdigiteerimist ning digitaalse kultuuri loomise, säilitamise ja kättesaadavuse kvaliteedi tõstmist, lisaks edendame digisisu riskasutust.
  - kultuuripärandi pikaajaline digitaalne säilimine - tagame pärandi säilimise tulevastele põlvedele, olenemata kriisidest maailmas. Tegeleme EL suunal Euroopa-ülese lahenduse väljatöötamisega digipärandi riigipiiriüleseks säilitusteenuseks.

Lisaks saab Kultuuriministeerium panustada mitmetesse teemadesse, mis on antud peatükis väljatoodud Haridus- ja Teadusministeeriumiga koostöösuundade all, nt digipädevuse eesmärgi saavutamisel läbi raamatukogude vastava abistava rolli ning eestikeelse digisisu loomisel on seos läbi loovisikute tegevuse. Keeletehnoloogiate juures märgime, et eesti keele kõrval tuleb andmestada ka eesti kultuur ning selline kombinatsioon peaks leidma kasutust tuleviku multimodaalsetes (lisaks keelele veel heli ja visuaal, fotod, kujutav kunst jne) keelemudelites. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga koostööpunktide juurde („Eesti maine ja eksport“) soovime lisada meie rolli läbi nii loomemajanduse, kui ka kultuurivaldkonna laiemalt, potentsiaali kasutamise.

2. Arengukava osa „Maksumuse prognoos ja teiste valitsemisalade kohustused“ osas juhime tähelepanu, et Kultuuriministeeriumi valitsemisalas vastavad eelarvelised vahendid

puuduvad. Puuduolevad summad on vajalik leida riigi eelarvestrateegia protsessi raames või välisvahendite toel.

3. Kuna arengukava eesmärkide saavutamiseks on vajalik laiapõhjaline koostöö nii avalikus sektoris, kui ka sektorite üleselt, siis on väga oluline planeeritav rakendusmehhanism. Hetkel ei selgu arengukavast, sh seletuskirjast, ega lisast 2 („Olukorra analüüs ja tegevused arengukava eesmärkide täitmiseks“), kes on vastutav millise tegevuse täitmise eest (läbivalt kasutatakse „meie vormi“), milline on täpsem ajakava ja ressursid. Kuna Lisa 2 näeb ette mitmeid tegevusi kõigile avaliku sektori organisatsioonidele, siis jääb selgusetuseks, kuidas täpsemalt tagatakse antud tegevuste elluviimine, nt tehisaru rakendamise plaani loomine, pikaajalise andme- ja tehisaru strateegia ja tegevuskava koostamine.
4. Arengukava lisa 1 („Mõisted“) peaks olema defineeritud, mis tähenduses mõistetakse „teenust“ käesoleva arengukava kontekstis. Mõiste „teenus“ on kasutusel ka keskvalitsuse tegevuspõhise eelarvestamise süsteemis, kuid konteksti kohaselt ei ole antud mõiste samane antud arengukavas kasutatava mõistega. Lisaks tuleks defineerida mõiste „otsene avalik teenus“ (lisa 2, mida ei kasutata arengukava tekstis) ning „digiteenus“. Mõistete selgitus on oluline, kuna sisuliselt määratleb see arengukava eesmärkide ja tegevuste ulatuse – kas arengukava on mõeldud katma vaid digitaalselt osutatavaid teenuseid (e-teenuseid, digiteenuseid) või siiski laiemalt kõiki avalikke teenuseid. Hetkel selles osas ühtne lähenemine arengukavas puudub.
5. Eeltoodud punktidega nii arengukava rakendamise kui ka ulatuse osas haakub küsimus seondult arengukavas kasutatava mõõdikuga „rahulolu avalike digiteenustega“. Antud mõõdiku allikaks on märgitud teenuste kataloog. Samas ei ole antud kataloogis täna kaardistatud teenused vaid digiteenused (st ainult digitaalsel teel osutataval), vaid kaardistatud on ka nn füüsiliselt või nn kombineeritud teel osutatavad otsesed avalikud teenused. Samuti ei haaku antud mõõdiku nimetusega arengukavas väljatoodud tegevus „Kehtestame ühtse teenuste standardi ja metoodika teenustega rahulolu mõõtmiseks“, mille sõnastuse kohaselt võiks eeldada, et tegemist on kõigi teenuste, olenemata osutamise viisist, standardi ja rahuolu mõõtmise metoodika ühtlustamisega. Eeltooduga haakub ka tänane probleemistik avalike teenuste rahuolu mõõtmise praktikaga, mis on täna teenuste lõikes ebaühtlane. Arengukava lisa 2 kohaselt on plaan tagada avaliku sektori asutustes jätkuvalt teenuste kvaliteedi mõõtmise tava ja ühetaoline metoodika. Täna on avalike teenuste kataloogi põhjal teada, et on küllaltki palju otseseid avalikke teenuseid, mille juures rahulolu ei mõõdeta ning rahulolu mõõtmine ei ole ka prioriteetne asutuste poolt. Lisaks, mõõtmise juures, on ka kasutatavad metoodikad väga erinevad. Kindlasti oleks vajalik antud tegevuse elluviimiseks kesksete koostöövõrgustikute toimimine (varasemalt toiminud võrgustike taaselustamine), arendus- ja kvaliteedispetsialistide senisest suurem võimestamine ning asutuse juhtide teadlikkuse tõstmine antud teemas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Karin Närep 628 2230
karin.narep@kul.ee

Risto Raaper 628 2208
risto.raaper@kul.ee

Kristiin Meos 628 2253
kristiin.meos@kul.ee

Karlo Funk 56 485966
karlo.funk@kul.ee